

**UCHWAŁA NR XXXVII/315/18
RADY GMINY BOLESŁAWIEC**

z dnia 7 listopada 2018 r.

**w sprawie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii dla Gminy Bolesławiec na rok 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zmianami); art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zmianami) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 ze zmianami)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bolesławiec na rok 2019, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bolesławiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Bogusław Uziej

PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY BOLESŁAWIEC
NA ROK 2019

I. WPROWADZENIE

Alkohol jest jedną z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych, a jego nadużywanie może prowadzić do wystąpienia wielu negatywnych skutków zdrowotnych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol jest jednym z największych czynników ryzyka dla zdrowia populacji, większe ryzyko stanowi tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ze spożywaniem alkoholu związek ma ponad 60 rodzajów chorób i urazów.

Z nadużywaniem alkoholu powiązane są m.in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej należy do zadań własnych gminy. Podstawę prawną stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałani narkomanii w Gminie Bolesławiec na 2019 rok, zwany dalej „Programem”, określa cele Gminy w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu. Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu wśród mieszkańców Gminy Bolesławiec.

Sposoby realizacji zadań ujętych w Programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w Gminie w oparciu o posiadane zasoby.

II. PODSTAWA PRAWNA

Samorządy lokalne otrzymały stosowne kompetencje oraz środki finansowe, niezbędne do realizacji działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Gmina ma za zadanie podejmować działania minimalizujące i zapobiegające alkoholizmowi i narkomanii w stosunku do społeczności lokalnej.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są:

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku z późniejszymi zmianami,
2. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku z późniejszymi zmianami,

3. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku z późniejszymi zmianami,
4. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020,
5. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Bolesławiec na lata 2018-2022
6. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2019.

Głównym aktem prawnym w Polsce do działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ten akt prawny stanowi jasno, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Ustawodawca wskazuje również zadania jakie mają być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych.

W tym obszarze ustawa łączy się z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie mniej ważny – dokument to ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która wyraźnie definiuje przemoc w rodzinie jako przestępstwo i wyznacza kierunki zwalczania tej patologii.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Jednym z podstawowych założeń programu jest promocja zdrowego stylu życia i rozbudzenie wśród młodzieży i dzieci od najmłodszych lat zainteresowania różnymi formami aktywności: artystycznej, sportowej i naukowej jako alternatywy wobec uzależnień, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy oraz innych zjawisk patologicznych, a także kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych.

Program jest ukierunkowany w szczególności na działania rozwijające u dzieci i młodzieży poczucie społecznego zaangażowania, wrażliwości na problemy bliźnich, kształtowanie postawy szacunku wobec rodziców i wychowawców, wrażliwości na wartości kultury, poszanowanie przyrody, zdobywanie wiedzy o regionie, a także na stworzenie warunków do rozwoju osobistych talentów dzieci oraz budowania ich zdrowego poczucia własnej wartości i motywacji w podejmowaniu działania.

Program jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy. Zadania ujęte w gminnym programie są koordynowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Bolesławiec, w szczególności następując grupy osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu (osoby pijące szkodliwie) i narkotyków.
2. Dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem, narkomanią).
3. Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym lub uzależnieniem od środków psychoaktywnych.

IV. CELE REALIZACJI PROGRAMU

Głównymi celami, których realizacja jest zamierzona niniejszym Programem są:

1. zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień.
2. ograniczenie używania alkoholu i narkotyków przez osoby niepełnoletnie poprzez realizację programów profilaktycznych oraz promocję zdrowia.
3. doskonalenie metod i zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
4. udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Projekt motywacji dzieci i młodzieży w wieku szkolnym do pokonywania wyuczonej bezradności "Chce mi się chcieć"

V. ZADANIA WŁASNE GMINY

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

- Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowane do osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków w celu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego.
 - kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawach obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
 - kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu.

- Pomoc w tworzeniu grup samopomocowo - rozwojowych dla dorosłych , młodzieży i dzieci.
- Dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe.
- Upowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie, profilaktyce alkoholowej i narkotykowej.
- Zwiększanie dostępu mieszkańcom gminy do programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe.
- Stała współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem, Kuratorami Rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, szkołami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psycho Pedagogiczną, organizacjami pozarządowymi w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- Udzielanie specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób współuzależnionych.
- Współpraca z odpowiednimi instytucjami, mogącymi zapewnić pomoc prawną, psychologiczną i materialną (PCK, GOPS, PCPR, Policja, Szkoły, Prokuratura, Organizacje pozarządowe, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnią Psycho Pedagogiczną,).
- Stała współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem, Kuratorami Rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, szkołami, asystentem rodziny, Poradnią Psycho Pedagogiczną, Powiatowym centrum Pomocy Rodzinie, organizacjami pozarządowymi w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.
- Szkolenia w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, a w szczególności krzywdzonym dzieciom, skierowane do różnych grup zawodowych: lekarzy, nauczycieli, pracowników socjalnych, policjantów.
- Finansowanie kosztów funkcjonowania świetlic środowiskowych na terenie gminy wiejskiej Bolesławiec.
- Pomoc ofiarom przemocy.
- Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin alkoholowych, gdzie występuje przemoc domowa, połączonego z programem profilaktyczno – terapeutycznym i psycho – edukacyjnym.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

- Realizację działań profilaktycznych w szkołach (Rodzice, szkoła, rówieśnicy – każdy ma jakies oczekiwania wobec młodego człowieka. Dochodzący do tego natłok informacji, porównań, wzorców płynących z mediów prowadzi często do wygórowanych oczekiwań wobec dziecka. Bardzo ważne jest wycucie i zachowanie równowagi pomiędzy obowiązkami, zainteresowaniami a odpoczynkiem. Takie relacje często są zaburzone w rodzinach z problemem uzależnienia, dlatego tak ważne jest uczenie dzieci pozytywnego myślenia o sobie, motywowanie do działania i pracy nad sobą)
- Edukację rodziców i nauczycieli w zakresie problematyki uzależnień.
- Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne w zakresie wczesnej inicjacji środkami psychoaktywnymi.
- Dofinansowanie programów profilaktycznych w ramach statutowych działań szkół, promowanie programów autorskich.
- Szkolenia sprzedawców zajmujących się sprzedażą alkoholu.
- Przeprowadzenie cyklu spotkań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą na temat zagrożeń związanych ze środkami zmieniającymi świadomość i towarzyszącym temu zjawisk.
- Działania edukacyjne przeznaczone dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem środków psychoaktywnych.
- Organizacja i finansowanie lokalnych kampanii profilaktycznych, udział w kampaniach ogólnopolskich.
- Wspieranie działalności Stowarzyszeń, Klubów Abstynenckich oraz organizacji pozarządowych, których działania poświęcone są profilaktyce i leczeniu uzależnień.
- Kontynuowanie uczestnictwa w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.
- Wspieranie działalności uczniowskich klubów sportowych, różnych form kultury fizycznej oraz innych społecznie akceptowanych rodzajów działalności związanych z propagowaniem zdrowego i abstynenckiego stylu życia - realizacja na bazie klubów sportowych programów psycho-profilaktycznych zmieniających zachowania dzieci i młodzieży w zakresie gospodarowania czasem wolnym.
- Dotacje na potrzeby działalności Oddziałów Terapii Uzależnień.
- Wspieranie i finansowanie różnych podmiotów i osób fizycznych prowadzących profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną.

- Dofinansowanie szkoleń w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz doskonalenie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych.
- Opracowanie ulotek informacyjnych o miejscach pomocy – przekazanie do instytucji.
- Zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących uzależnienia i przemocy domowej.

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Wśród organizacji pozarządowych ważnym partnerem dla gmin są stowarzyszenia abstynenckie jako miejsce trzeźwego i zdrowego stylu życia dla uzależnionego i jego rodziny. Poszczególne zadania gminnego programu mogą być powierzone do realizacji organizacji pozarządowej poprzez:

- Wspieranie finansowe podmiotów niepublicznych zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy domowej.
- Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób, które starają się o zdobycie kwalifikacji instruktora terapii uzależnień, członków klubu abstynenta, osób które podejmują pracę z osobami uzależnionymi oraz członkami rodzin alkoholików.
- Przekazywanie i tworzenie materiałów edukacyjnych i informacyjnych.
- Dofinansowanie zakupu materiałów i sprzętu niezbędnego do realizacji programu realizowanego przez organizacje pozarządowe w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- Wspieranie inicjatyw tworzenia grup samopomocowych osób i rodzin zagrożonych problemem uzależnień.
- Wspieranie inicjatyw pracy wolontarystycznej na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi w gminie.
- Udzielanie pomocy organizacjom trzeźwościowym działającym na terenie gminy.
- Współdziałanie z instytucjami kościelnymi i związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

5) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą poprzez:

- Lustrację obiektów handlowych pod kątem realizacji zapisów ustawy zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych i przeciwdziałanie ukrytym formom promocji alkoholu.

- Kontrole punktów sprzedaży i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i prawa lokalnego.
- Wnioskowanie do organów ścigania o ukaranie osób naruszających przepisy w/w ustawy.
- Informowanie Policji o naruszeniach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VI. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ NA TERENIE GMINY

Na terenie Gminy Bolesławiec zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień realizowane są przez:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny.
4. Placówki oświatowe.

Przy realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii GOPS współpracuje z:

- Sądem Rejonowym – Wydz. Rodzinnym i Nieletnich,
- Sądowymi Kuratorami Zawodowymi i Społecznymi,
- Komendą Powiatową Policji, Komisariatem Policji,
- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej,
- Placówkami leczenia odwykowego.
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
- Poradnią Psychopedagogiczną

VII. PRZEWIDZIANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

- objęcie jak największej ilości dzieci i młodzieży szkolnej działaniami o charakterze profilaktycznym.
- wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców w procesie wychowawczym.
- podwyższenie kompetencji pracowników służb zobowiązanych do pomocy osobom doświadczającym przemocy, mających problemy związane z uzależnieniem.

- dostarczenie informacji mieszkańcom Gminy na temat oferty pomocy z zakresu uzależnień i przemocy w rodzinie na terenie Gminy i w najbliższej okolicy.
- zorganizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Bolesławiec.
- wzmocnienie postaw abstynenckich sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu w rodzinie i w społeczeństwie.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Środki na realizację Gminnego Programu pochodzić będą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dodatkowo środki pozyskane z innych źródeł m.in. Z dotacji celowych z budżetu państwa.
2. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji lub zespołu problemowego komisji wynosi 7% brutto minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności z posiedzenia lub protokołu kontroli.
3. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 2 nie przysługuje pracownikom etatowym Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych.

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień. Jednakże założeniem Programu jest w jak największym stopniu ograniczenie zjawiska uzależnień i skutków wynikających z uzależnień.

Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu z/s w Kruszynie u. Kasztanowa 1a. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zobowiązany jest do składania Wójtowi Gminy sprawozdania z realizacji Programu w okresach półrocznych.

Uzasadnienie

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zadania gminy określone w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności dotyczą:

- 1) zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w tym ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest prowadzona na podstawie programu corocznie uchwalanego przez Radę Gminy, co wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie. art. 10 ust. 1 ustawy mówi, że przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy w zakresie:

- 1) zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielania rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

O powyższym stanowi art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

Realizacja zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii jest prowadzona na podstawie programu corocznie uchwalanego przez Radę Gminy, co wynika z art. 10 ust. 2 i 3 ustawy.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bolesławiec na rok 2019 został opracowany z uwzględnieniem wymogów ustawowych oraz uwzględnia kierunki działań wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.